Rigsarkivet

Brug af konge-kronen og rigsvåbenet

Vejledning fra Rigsarkivet
2025

Introduktion 3

Lovgrundlag 4

Statslige myndigheder må anvende kongekronen og rigsvåbenet 4

Rigsarkivet er jeres samarbejdspartner 4

Kongekronen 5

Rigsvåbenet 7

Anvendelse og placering af kongekronen og rigsvåbenet 9

Kontakt 10

Rigsarkivet er statens heraldiske konsulent

Kongekronen og rigsvåbenet er statskendetegn forbeholdt statslige myndigheder og Kongehuset, og Rigsarkivet er statens heraldiske konsulent. Dvs. at Rigsarkivet behandler sager vedrørende brug af rigsvåbenet, er rådgivende for offentlige myndigheder i spørgsmål vedrørende offentlige våbener, segl og emblemer samt påser, at statslige myndigheder anvender kongekronen og rigsvåbenet korrekt og i overensstemmelse med heraldiske principper.

Lovgrundlag

— Rigsarkivets kompetence på det heraldiske område er fastsat af arkivlovens § 5, § 5 a og § 5 b
— Kongekronen og rigsvåbenet er beskyttet af straffelovens § 132
— Statskendetegn er internationalt beskyttet gennem Pariserkonventionen.

Statslige myndigheder må anvende kongekronen og rigsvåbenet

Statslige myndigheder på alle niveauer kan anvende kongekronen eller rigsvåbenet som symbol på deres statslige tilhørsforhold og som symbol på myndighedernes embedsudøvelse. Kongekronen og rigsvåbenet er statskendetegn og dermed symboler på statens suverænitet.

Rigsarkivet er jeres samarbejdspartner

Rigsarkivet er statslige myndigheders samarbejdspartner, når gengivelser af kongekronen og rigsvåbenet skal godkendes. Kontakt Rigsarkivet så tidligt som muligt i processen, så vi kan hjælpe med at sikre en god og smidig proces.

Rigsarkivets rolle i sager om brug af kongekronen og rigsvåbenet er at hjælpe med at sikre, at I får gengivet statskendetegnene i overensstemmelse med heraldiske principper og på en måde, der sikrer kongekronens og rigsvåbenets værdighed som statskendetegn. Det gælder både udformningen af kongekronen og rigsvåbenet til anvendelse i fx logoer og på hjemmesider, skiltning på bygninger, digitale kampagner, sociale medier og meget andet.

Enhver brug af kongekronen og rigsvåbenet skal godkendes af Rigsarkivet.

Christian V's krone i Skatkammeret på Rosenborg. Foto: Den Kongelige Samling/ Iben Kaufmann

Kongekronen – symbol på statsmagten

Kongekronen kan forenkles og tegnes på mange måder. Uanset hvordan kongekronen tegnes, er der tale om det samme symbol på statsmagten. Den danske kongekrone er Christian V's fysiske kongekrone, der er udstillet i Skatkammeret på Rosenborg Slot. I mere end tre århundreder har grafiske udgaver af kongekronen været symbolet på statsmagten og Danmarks suverænitet.

Krav til grafiske gengivelser af kongekronen

Når kongekronen gengives grafisk, skal tegningen afspejle den fysiske krones vigtigste karakteristika, herunder:

- Kroneringens bladlignende palmetter
- De fem synlige bøjler, der samles under et rigsæble
- Bøjlernes svungne og fligede udformning og kløverbladskorset øverst på rigsæble
- I en grafisk gengivelse af kongekronen skal kronen først og fremmest kunne genkendes. Derfor skal yderligere symboler i kronen være subtile og ikke væsensfremmede for kronens udformning og detaljer.

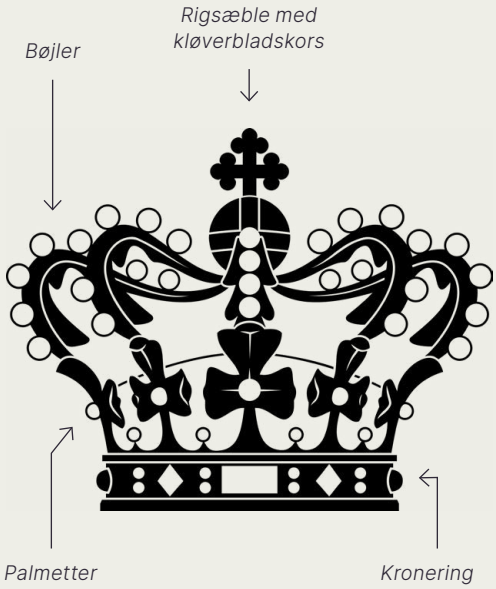

Ved Rigsarkivets bedømmelse af en grafisk gengivelse af kongekronen lægges der især vægt på, om kongekronen er umiddelbar genkendelig. Fx:

- Bøjlerne må ikke bøjes på en unaturlig måde eller danne figurer
- Hvis der er detaljer i kroneringen, skal disse detaljer afspejle kroneringens besætning af sten og diamanter
- Rigsæblet med korset øverst kan ikke omdannes til en særlig figur.

Kongekronen kan stiliseres på forskellige måder. To hovedtendenser er enten at fokusere på kronens bøjler eller på kronens palmetter som det væsentlige.

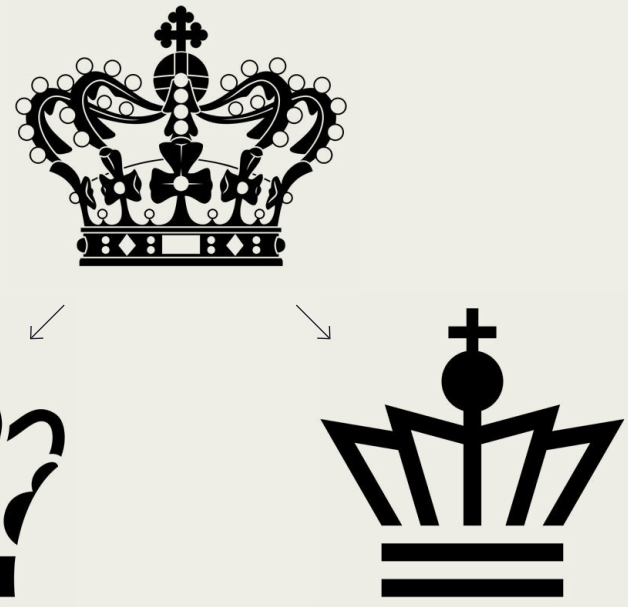

Stilisering med fokus på palmetterne

Stilisering med fokus på bøjlerne

Kronen i korrekte heraldiske farver

Farvelægning

Kongekronen kan som oftest gengives i den farve, der passer til den givne situation. Hvis kongekronen skal farvelægges heraldisk, gælder følgende:

- Kronen er af guld, med rød puld, hvide perler og diamanter
- I kroneringen er der to røde og én blå sten
- Rigsæblet er lyseblåt
- Kløverbladskorsets detaljer er af guld
- Guld gengives ofte med en gul farve

Rigsarkivet konsulteres gerne om aktuelle spørgsmål om kongekronens farver.

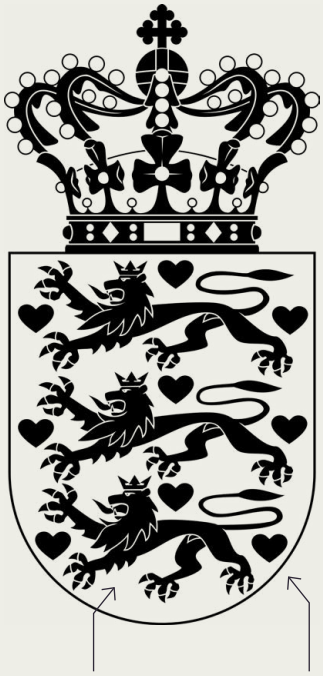

Rigsvåbenet – et heraldisk våbenskjold

Danmarks rigsvåben er et heraldisk våbenskjold, og skal gengives grafisk med respekt for heraldiske principper. Det gælder udformning og farvelægning af figurerne i våbenskjoldet, som består af et guld skjold med tre blå løver og ni røde hjerter. Et heraldisk våbenskjold er ikke bundet til én bestemt gengivelse, men til den skriftlige beskrivelse af det. Et våbenskjold kan altid nytegnes.

Krav til grafiske gengivelser af rigsvåbenet

— Der er ingen krav til, hvilken stil I gengiver rigsvåbenet i, så længe I overholder de heraldiske principper, der tilsiger en høj grad af stilisering af figurerne
— Rigsvåbenet er altid kronet med kongekronen
— Skjoldet, der er af guld, skal indeholde tre over hinanden gående blå løver, der hver især bærer en åben krone af guld, har kløer og tænder af guld og røde tunger
— Løverne ledsages af ni røde hjerter, der fordeler sig med et hjerte foran, over og bag ved hver løve
— Guld gengives ofte med en gul farve

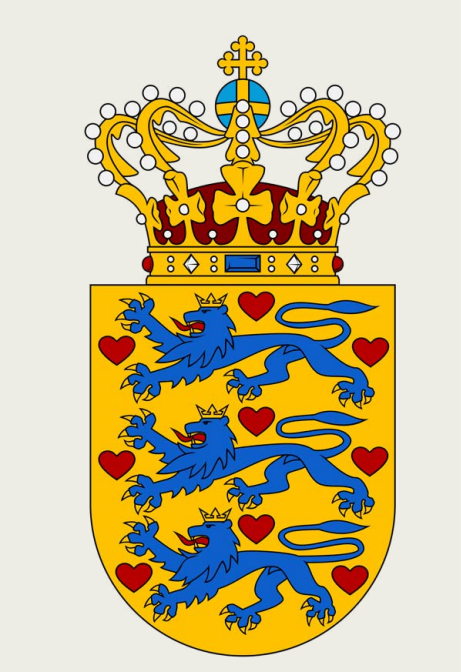

Rigsvåbnet i korrekte heraldiske farver

Farvelægning

— Rigsvåbenet kan gengives uden farver i stregtegning (A) og i en enkelt farve (B)
— Rigsvåbenet kan gengives i den farve, der passer til den givne situation (B)
— Hvis I anvender dele af de korrekte heraldiske farver, skal I gengive hele rigsvåbenet i korrekte heraldiske farver (C). I må således fx ikke placere blå løver på en hvid baggrund.

A
Stregtegning

B
Eksempel på en enkelt farve

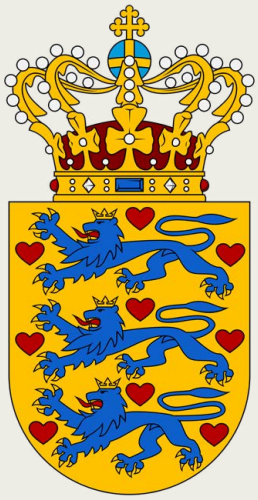

C
Hele rigsvåbenet i korrekte heraldiske farver

Don'ts

En korrekt heraldisk farve (fx blå) må ikke kombineres med andre farver

Farver må ikke udtones

Rigsvåbenet må ikke gengives i kun én af de korrekte heraldiske farver

Anvendelse og placering af kongekronen og rigsvåbenet

Generelt skal kongekronen og rigsvåbenet behandles respektfuldt, når I som statsmyndighed anvender dem. Det vil fx sige:

— Kongekronen og rigsvåbenet skal altid gengives i hel figur og må ikke halveres eller gengives delvist
— De må ikke vendes på hovedet, sættes på skrå eller på anden vis gengives på en måde, der ikke lever op til den respektfulde måde, som statskendetegn skal behandles
— Kongekronen og rigsvåbenet skal altid gengives i en overordnet placering i sammenhængen. Fx. skal kongekronen og rigsvåbenet altid stå foran eller over tekst i et logo.

Den statslige myndigheds navn

Den statslige myndigheds navn

Den statslige myndigheds navn

Den statslige myndigheds navn

Don’ts

Kongekronen og rigsvåbenet må ikke beskæres eller roteres

Den statslige myndigheds navn

Den statslige myndigheds navn

Kongekronen og rigsvåbenet må ikke underordnes en myndigheds navnetræk

Kontakt Rigsarkivet

Rigsarkivet står klar med rådgivning om alle spørgsmål inden for det heraldiske område. Se mere på rigsarkivet.dk/heraldik

Ved kontakt til Rigsarkivet kan I forvente vejledning om konkrete spørgsmål til udformning af kongekrone og rigsvåben og faglig sparring gennem jeres proces. Den endelige godkendelsesproces tager op til 14 hverdage.

Tre gode råd, når I som statslig myndighed skal anvende kongekronen eller rigsvåbenet:

I

Kontakt Rigsarkivet ved processens begyndelse

Vi er behjælpelige med råd og vejledning fra de første ideer og skitser foreligger, og en tidlig involvering af Rigsarkivet er ressourcebesparende for jer.

II

Statens symboler

Kongekronen og rigsvåbenet er statens symboler, ikke den enkelte statslige myndigheds eget symbol. Søg derfor gerne vejledning hos Rigsarkivet, hvis I ønsker at inkludere andre elementer.

III

Respekt

Hav respekt for kongekronen og rigsvåbenet. De må aldrig halveres, stilles på hovedet eller på anden måde behandles respektløst.

Tegninger: Stefan Lægaard, Lige Linjer. Layout: AM Copenhagen